

Lễ cúng KỶ YÊN ở Đình Thần Tân An

Đình Thần Tân An là một trong những ngôi đình có lịch sử hình thành lâu đời ở quận Ninh Kiều nói riêng, thành phố Cần Thơ nói chung. Lúc đầu, Đình được cất bằng cây ván, lợp lá. Đến năm Kỷ Hợi 1899, ngôi Đình dời về gần cầu Tham Tướng. Hương chức hội tề xây cất lại bằng gạch ngói khang trang, 8 nóc.

Trong kháng chiến chống Pháp, ngôi Đình bị chiếm làm kho dự trữ súng đạn. Qua năm 1946, ngày 16 tháng 11 âm lịch, ngôi Đình bỗng nổ tung. Gạch ngói, sắt đá đều nát thành mảnh vụn. Tương truyền, chỉ có một tấm tượng thờ thần sơn son thếp vàng văng xa trên một cây số ngàn vẫn còn nguyên vẹn. Sau sự kiện này, các vị hương chức mới họp bàn và đi đến thống nhất thỉnh sắc thần Đình Tân An về thờ chung với Đình Thới Bình. Khi Đình Tân An tái lập xong vào ngày 10 tháng 8 năm 2015, sắc thần được nhân dân thỉnh về thờ tại đây.

Đình Thần Tân An được tái lập theo mô thức và lối kiến trúc của đình Nam Bộ, gồm các hạng mục: Cổng Tam quan to, đẹp. Sau đó là bức bình phong án ngữ trước đình. Bên trái là miếu thờ Thần Nông và miếu Vạn ban Ngũ Hành. Bên phải là nhà khách, nhà soạn lễ, võ ca...

Cũng như các ngôi đình khác ở Cần Thơ, ngoài các kỳ tế Tam ngươn, Tứ thời tiết lập...

Đình Thần Tân An còn tổ chức hai kỳ lễ lớn trong năm: đó là lễ Kỳ yên Hạ Điền và Kỳ yên Thượng Điền. Lễ Kỳ yên Thượng Điền được tổ chức vào tháng 11 âm lịch; lễ Kỳ yên Hạ Điền được tổ chức vào tháng 4 âm lịch.

Lễ Kỳ yên ở Đình Tân An được các nhà nghiên cứu văn hóa đánh giá diễn ra bài bản, đúng truyền thống mà không phải ngôi đình nào hiện nay cũng làm được. Đơn cử như lễ Chánh tế ở Đình Tân An sau đây:

Lễ sinh xướng	Ban tế tự thực hiện
Cung thỉnh long mã A... A... A...	Đội lân múa ra mắt thần (đi 3 vòng)
Tả kích thác	Mỗ đánh 3 hồi
Hữu kích chung	Chuông đánh 3 hồi
Trung tâm khởi	Trống đánh ba hồi
Nhạc sanh khởi	Nhạc trỗi lên
Cổ sơ nghiêm	Trống đánh hồi thứ nhất
Cổ tái nghiêm	Trống đánh hồi thứ hai
Cổ tam nghiêm	Trống đánh hồi thứ ba
Đại viên chức tấn bái A... A... A...	Ban tế tự, quan viên, chức sắc đứng nghiêm chỉnh trước bàn thờ Thần
Nguyện hương	Mọi người quỳ đốt nhang trước bàn thờ Thần
Thân bình thân	Mọi người đứng lên
Cúc cung bái	Mọi người quỳ lạy. Lạy xong bước ra
Chánh bái viên tỵ vị A... A... A...	Chánh bái, bồi bái đứng trước bàn thờ Thần

Quán tẩy sở	Chánh bái, bồi bái rửa tay
Thế cân	Chánh bái, bồi bái lau mặt
Nghệ hương án tiền	Học trò lễ dâng hương
Giai quỳ	Mọi người quỳ xuống
Nguyện hương	Mọi người đưa nhang lên lạy
Thượng hương	Chánh bái, bồi bái đưa nhang cho học trò lễ đem thắp trên bàn thờ Thần
Nghệ hương án tiền	Thắp nhang
Cúc cung bái	Mọi người lạy
Thân bình thân	Mọi người đứng lên
Bái A... A... A...	Lạy
Thân bình thân	Mọi người đứng lên
Nhạc sanh tấu vị	Ban nhạc ra đứng trước bàn hương án. Sau đó nhạc trưởng lấy một bao lì xì được để sẵn ở mâm lễ vật bỏ túi, rồi thắp nhang vái trước bàn thờ Thần
Lễ tiếp giá vị linh thần (gồm 3 tuần rượu và 1 tuần trà)	Ban nhạc đánh để rước Thần
Sơ hiến lễ (tuần rượu thứ nhất)	Dâng rượu lần thứ nhất: học trò lễ và đào thái từ dưới đi lên
Giai quỳ	Hai học trò lễ cùng đào thái quỳ xuống bên hai bồi bái
Châm tửu	Bồi bái rót rượu vào chung của học trò lễ
Tấn tửu	Học trò lễ bước ra và đi về phía chánh điện để dâng rượu cho thần
Sở tửu tôn	Chúc ngon miệng
Giai quỳ	Ban tế tự quỳ
Thân bình thân	Ban tế tự đứng lên
Cúc cung bái	Ban tế tự lạy
Thân	Đứng lên
Bái	Lạy
Thân bình thân	Ban tế tự đứng lên
Độc chúc vị tiền	Học trò lễ đem bản văn tế lên
Giai quỳ	Mọi người quỳ xuống
Độc chúc	Độc văn tế

Thân bình thân	Mọi người đứng lên
Cúc cung bái	Mọi người lạy
Thân	Đứng lên
Bái	Lạy
Thân bình thân	Mọi người đứng lên
Tuần rượu thứ 2 và 3 như tuần 1	
Điểm trà	Rót trà
Cung tẩn trà	Học trò lễ đi ra dâng trà
Giai quỳ	Mọi người quỳ xuống
Thân bình thân	Mọi người đứng lên
Cúc cung bái	Lạy 2 lạy
Thân A... A... A...	Đứng lên
Bái A... A... A...	Lạy 2 lạy
Thân bình thân	Đứng lên
Ấm phước A... A... A...	Học trò lễ dâng rượu và đĩa thịt heo luộc
Giai quỳ	Học trò lễ quỳ xuống
Tứ phước	Hai bồi bái hộp miếng rượu cúng
Thọ tộ A... A... A...	Hai bồi bái mỗi người lấy một miếng thịt ăn
Thân bình A... A... A... thân A... A... A...	Mọi người đứng lên
Cúc cung bái	Mọi người lạy
Bái A... A... A...	Lạy 2 lạy
Thân bình thân A... A... A...	Mọi người đứng lên
Đốt chúc vị tiền	Học trò lễ đem bài văn tế lên cho hai người đứng hầu ở bàn thờ thần đốt
Phản chúc	Đốt văn tế
Lễ thành A... A... A...	Lễ xong

Trải qua bao biến thiên của lịch sử, nay Đình Thần Tân An được tái lập trên nền đất cũ âu cũng là “duyên trời định”. Có lẽ vị Thành Hoàng này muốn ngự trị ở đây là để trông coi cuộc đất, giữ vững giang sơn, phù hộ cho cư dân quận Ninh Kiều nói riêng, người dân thành phố Cần Thơ nói chung được Phong điều vũ thuận, Quốc thái dân an...

Ngoài chức năng là trú sở tâm linh cho cư dân quanh vùng, đình thần Tân An còn là điểm du lịch tâm linh hấp dẫn cho du khách gần xa❀